

DE SCHIPBREUK.

Gen Verhaal

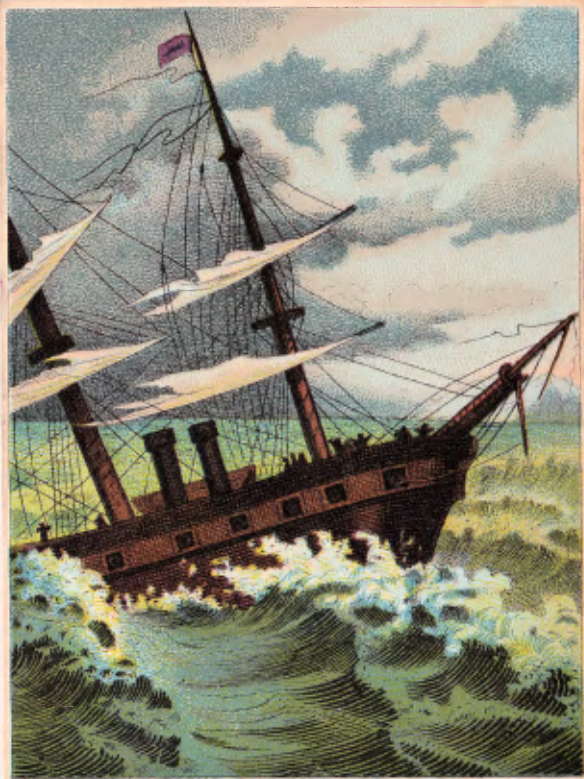
VAN

K. A. VAN LUMMEL.

Met een Plaatje.

TWEDE DRUK.

AMSTERDAM,
HÖVEKER & ZOON.

*De zee werd al hooger en hooger en het
schip slingerde geweldig.*

DE SCHIPBREUK.

Zijt gij wel eens in eene druk bezochte zeehaven geweest, lieve lezeressen en lezers? Zoo niet, dan kunt gij u moeielijk daarvan eene voorstelling maken. Dat gewoel en die drukte, dat draven en loopen, die eigenaardige verwarring vindt men nergens elders. Ook in de haven van V. was het zoo. Men zag daar tal van vreemdelingen, men zag er schepen van verschillende natiën, men hoorde er vele talen spreken. Alles was in de weêr en iedereen was druk. Onder de schepen waren er met volle lading, andere werden gelost; er waren schepen zeilklaar en dan kwamen weder andere binnen; men zag reizigers aankomen en vertrekken; — welk een beeld van het leven levert toch zulk eene haven op. Ook ons leven is te beschouwen als eene reis, waaraan tal van bezwaren zijn verbonden; ook in het leven zien wij den een gaan en den ander komen, 't is ook een vertrekken en een aankomen; hoevelen verongelukken op deze reis, maar gelukkig komen ook velen de gewenschte haven

binnen. Onder de schepen, die zeilklaar lagen, behoorde ook de Megara. Dit schip was bestemd naar Oost-Indië en wachtte slechts op het getij om uit te loopen. Alle toebereidselen waren gemaakt; men had proviand voor vele weken, de kapitein stond bekend als een ervaren zeeman, de ekwipaasje bestond uit flinke matrozen, het schip was nieuw, kortom alles voorspelde eene voorspoedige reis en een behouden aankomst op de plaats van bestemming. Onder een luid hoera! der schepelingen verlaat het schip de haven, terwijl de toeschouwers door allerlei gebaren den vertrekkenden hunne laatste groeten toebrengen. Weldra is de haven verlaten en het schip kiest den weg door het ruime sop. Wat kan er al veel gebeuren vóór dat schip weder eene haven zal binnenloopen. Wat tal van gevaren kan den reizigers te wachten staan en hoe staan zij tegenover die gevaren? Maakt God de reis met hen en kiezen zij Hem tot stuurman? Wat een grootsch gezicht, wanneer men zich op de open zee bevindt! Hoezeer moest de mensch zijne geheele afhankelijkheid van God gevoelen en erkennen, wanneer hij daar drijft op de wateren, welker diepte hij dikwijls niet kent, die dikwijls zoo rustig zijn, om na eenige oogenblikken zich te verheffen en in woest rollende baren op het broze vaartuig aan te komen en het met volkomen vernietiging te bedreigen! De mensch biedt daar geen hulp, en men vertrouwt zich op een broos vaartuig; waarom zoekt men dan geen hulp bij Hem die alleen redden kan? Toch vindt men ongelukkig onder hen, die hun leven op dit gevaarlijk element doorbrengen, zoo dikwijls

grootte onverschilligheid omtrent hun eeuwige belangen, en zoo dikwijls zien zij het gevaar niet en zoeken daarvoor geen redding.

De Megara had dan zee gekozen en alles ging voorspoedig. De lucht was helder en een gunstige wind gaf het schip goeden gang. Er heerschte rust en orde onder de schepelingen en alles voorspelde een aangename reis. Onder de schepelingen waren twaalf passagiers, die met geheel verschillende bedoelingen de reis medemaakten. Een onder hen was de heer Willes, die zich als zendeling naar een der eilanden van den Indischen archipel begaf. Deze verlustigde zich in het heerlijk zeegezicht en gevoelde zich opgewekt om den Schepper van land en water te verheerlijken. Hij sprak met de matrozen over de heerlijkheid door God tentoongespreid, en deed dat op zulk een eenvoudige, onge Kunstelde wijze, dat zelfs de matrozen gaarne naar hem luisterden. Hoorde hij een der matrozen vloeken, dan was hij er aanstonds bij, om hem op zachte wijze het zondige en verkeerde van het misbruiken van Gods heiligen naam onder het oog te brengen. Door deze handelwijze was hij al spoedig onder de matrozen bekend als »de dominé," en droegen hem bijna alle passagiers zekere achting toe. Een der passagiers evenwel vond hem een onuitstaanbaar mensch. Hij mocht wel eens een krachtig woord, zoo noemde hij het vloeken, hooren, dat pastte zoo in den mond van den zeeman, zeide hij; dat gaf iets mannelijks, iets ferms te kennen. De heer W. hoorde dergelijke opmerkingen van terzijde, maar besloot daarover niet te spreken vóór hij eene geschikte gelegen-

heid daartoe zou gevonden hebben. Op zijn verzoek verkreeg de heer W. van den kapitein vrijheid, om des morgens het scheepsvolk om zich heen te verzamelen en hen bij het begin van den dag een goed woord toe te spreken. Onder de passagiers waren er verscheidenen, die ook deze bijeenkomst bijwoonden. Gewoonlijk werden er dan eenige verzen uit Gods Woord voorgelezen en met gebed werd de dag gewijd. 't Was vreemd voor het ruwe zeevolkje en toch hadden zij ontzag, toch eerbied, ja zelfs genegenheid voor den man, die den moed had, om ook voor hen flinkweg zijne overtuiging uit te spreken, en die hen durfde wijzen op de vele gebreken, die bijna onafscheidelijk aan hun beroep verbonden schijnen. Was de avond gekomen dan zette hij zich neder op het dek en wist hen weder te boeien door verhalen uit de Heidenwereld, en ieder matroos zeide, dat hij nog nimmer zulk een prettig passagier aan boord had aangetroffen. Na eenige weken bereikte men, zonder eenig ongeval, de Kaapstad. Hier vertoefde het schip eenige dagen om goederen te lossen en anderen in te nemen, om daarna de reis naar Indië voort te zetten. Gedurende deze dagen viel er niets bijzonders voor, en onder dezelfde gunstige omstandigheden, waaronder het schip de vaderlandsche haven verliet, stak men ook van de Kaapstad in zee. Acht dagen na het vertrek behandelde de heer W. des morgens de geschiedenis van Paulus' schipbreuk en wees het scheepsvolk, hoe in het grootste gevaar hij rustig en kalm kan zijn, die zijne ziel geborgen weet in God. Hoe in iederen stand de ware godsvrucht het eenige middel is, om

zijn plicht onder alle omstandigheden te vervullen en hoe hij waarlijk sterk en moedig is, die zich sterk weet in God. Roerend sprak de ijverige dienaar van God en 't was te bemerken, dat het op menig ruw maar eerlijk zeemanshart goeden indruk maakte. Voor de eerste maal woonde ook de passagier, die den heer W. altijd tegensprak en tegenwerkte, de bijeenkomst bij. Na afloop sprak hij den spreker aan, en beweerde dat hij zoo sprekende het scheepsvolk misschien vroom zou maken, maar dat hij het tevens den waren zeemansgaard zou ontnemen. Hij meende dat koelbloedigheid, onverschrokkenheid en onverschilligheid voor het gevaar beter pasten bij den zeeman dan de kracht en de moed in God, waarover de heer W. had gesproken. Dat was taal voor vrouwen, maar volstrekt niet voor zeelui, die hadden wat anders nodig, wilde men hen in tijd van gevaar niet de noodige zelfstandigheid en kordaatheid ontnemen. De heer W. antwoordde, dat de kracht Gods in den mensch dan wordt geopenbaard, wanneer zij gezocht wordt, en dat hij overtuigd was, dat het steeds zou blijken, dat die kracht sterker was dan alle onverschilligheid. Hij wees op Paulus hoe hij temidden van het grootst gevaar kalm en onverschrokken was gebleven, en hoe hij door zijne onverschrokkenheid in Gods hand het middel was geweest dat de bemanning niet was vergaan, maar behouden gebleven. Dit verhaal werd evenwel door den passagier niet geloofwaardig en die kracht als onbestaanbaar beschouwd, en niets van dat alles zou worden geloofd, voordat het door hem zelf was ondervonden. Spoediger dan hij dacht en

wenschte, zou hij gelegenheid hebben om de kracht eener geloofsovertuiging te leeren kennen. De wind, die hun steeds gunstig was geweest, keerde eenige dagen later, zoodat het schip tegen wind op moest laveeren. 't Was natuurlijk dat dit, bij eene overigens zoo voorspoedige reis, niet werd gerekend. Dag aan dag nam evenwel de wind in hevigheid toe, en de stuurman en de kapitein zagen reeds de voorteekenen van een naderenden storm. Alles was evenwel in goeden staat, zoodat zelfs een storm, in volle zee, noch den kapitein noch een der bemanning vrees aanbracht. Hunne verwachting werd spoedig bewaarheid. De wind nam steeds in hevigheid toe, en de storm naderde. Toch zag men niet in, dat de toestand gevaarlijk was. De passagiers, voor wie een stevige wind nog onbekend was, vonden den toestand evenwel verschrikkelijk en vroegen telkens met een angstig hart den kapitein en den stuurman, wat zij er van dachten. De geruststellende antwoorden konden evenwel slechts gedeeltelijk den angst van de passagiers een weinig verminderen, en zij waren reeds bevreesd voor er gevaar bestond. De heer W. evenwel bleef kalm, en was nog op het dek, toen de overige passagiers zich reeds in de kajuit bevonden.

De kapitein gaf zijne bevelen met alle zorg en bejaardheid. Hij deed de zeilen reven en nam alle voorzorgsmaatregelen, die te nemen waren. Niettegenstaande hij steeds geruststellend sprak kon hij zich toch niet ontveinzen, dat de storm hevig was en nog zijn toppunt van hevigheid niet had bereikt. Hij liet zeilen innemen en beschouwde oplettend den steeds donker-

der wordenden hemel. In de verte deed zich het geraas van den donder hooren, de wolken pakten zich dichter en dichter opeen, de zee werd al hooger en hooger en het schip slingerde geweldig. Nog steeds stond de heer W. op het dek; hij moest zich aan den mast vasthouden, en beschouwde het grootsche maar verschrikkelijke tooneel met een biddend hart. Het »Heere, behoed ons!» was de bede van zijn hart. Hij bemerkte zeer goed dat de toestand elk oogenblik gevaarlijker werd. De blik van den kapitein was niet meer vroolijk, hij ging niet meer naar de kajuit en telkens zond hij matrozen naar beneden, om alles te onderzoeken en te zien of alles nog goed in orde was. Steeds kreeg hij van hen geruststellende berichten; maar de wind stak steeds feller op, steeds heviger werden de stormwinden, het schip schudde en slingerde steeds meer. Reeds waren alle zeilen ingenomen en toch gleed het schip als een pijl uit een boog over het water, terwijl men niet dan met de grootste moeite eenige macht behield over het roer. De stuurman zag met kommer op het aangezicht telkens naar den barometer, de kapitein werd steeds onrustiger en verheelde het den heer W. niet, dat hij gevaar tegemoet zag. De storm was nu volgens zijn oordeel hevig en hij zou nog toenemen. Nu meende de heer W. dat het zijn plicht was naar beneden te gaan, om daar zoo noodig hulp en troost te bieden. In de kajuit gekomen vond hij alle passagiers bijeen. Angst en ontzetting was op aller aangezicht te lezen; niemand sprak, maar zucht op zucht ontsnapte de beklemede borst. De donderslagen volgden elkander onmiddellijk op en de bliksemstralen gaven een ontzet-

tend licht over het woedende element. Het is toch waar dat het schepsel, dat den Schepper niet bewondert, wegkrimpt van vrees bij de betoening van des Scheppers macht. De spotter vreest het eerst, is het spoedigst wanhopend en de spottende mond is gesloten zoo spoedig de angst het spotten belet. Geen enkel woord van opbeuring, van bemoediging werd in de kajuit vernomen, elk had slechts oogen voor het gevaar, waarin men verkeerde en dat steeds grooter werd. De storm ging over in een orkaan, onafgebroken donderde Gods stem over de steeds woedender golven, die het vaartuig als een speelbal opwierpen en weder nederslingerden met zulk eene kracht, dat men telkens vreesde dat het geheele schip uit elkander zou slaan. Alle zeilen waren ingehaald, het roer weigerde zijn dienst, geen matroos, die niet vreesde; kapitein noch stuurman zagen uitkomst, niets stond hun voor oogen dan de dood in de golven, en van het schoone hechte vaartuig zouden misschien slechts enkele planken hier of daar aandrijven als boden van het ongeluk, dat ruim veertig menschen getroffen had. De heer W. was zeker ontroerd; maar hij vreesde niet. Voor hem was het waar: door den dood tot het eeuwige leven; hij wist dat hij, ja, misschien zijn graf in de golven zou vinden, maar tevens wist hij zeker dat hij zijne oogen zou opslaan in de plaats der eeuwige gelukzaligheid.

In die zekerheid evenwel achtte hij het plicht en roeping, om zoo mogelijk ook anderen te sterken en te steunen. Eindelijk werd hem gevraagd: Geeft de kapitein nog hoop? Neen, is zijn beslist antwoord, de kapitein noch de stuurman geven hoop, wij moeten

ons aan Gods genade overgeven, maar indien wij dit waarlijk doen dan zijn wij wel geborgen. Laat ons, zoo gaat hij voort, God bidden om zijnen bijstand in het gevaar, Hij alleen kan helpen en al moesten wij dan ook sterven temidden van de golven, dan nog kan Hij onze zielen redden van het eeuwig verderf. Hij ging voor in een ernstig gebed. De ernst van het oogenblik gaf aan het gebed eene dubbele kracht en niemand gevoelde lust tot spotten. Na het gebed las de heer W. het verhaal voor van Jezus hoe Hij den wind bestrafte, en sprak daarover eenige oogenblikken, ja, er kwam rust en kalmte onder de angstige reizigers. Niettegenstaande het gebed hield de storm aan en werd steeds krachtiger, het roer was stuk geslagen en elk oogenblik dreigde een volkomen ondergang. In de kajuit zag men met zekere afgunst neêr op den man, die temidden van het gevaar zoo kalm en gelaten was en onwillekeurig werd hij door allen bewonderd. Hij sprak met zulk eene beslistheid over God, dat hij zijne hoorders geheel boeide. Onze God, zeide hij, is een God, die wonderen doet, daar waar de mensch geen uitkomst ziet kan Hij redding geven. Nauwelijks heeft hij dit woord uitgesproken of een verschrikkelijk gekraak doet zich op het dek hooren. Hij snelt naar boven en ziet daar dat de groote mast gebroken is en het geheele schip nu kantelt. Elk oogenblik grooter gevaar, elk oogenblik dichter bij den dood! Opnieuw begeeft hij zich met de schepelingen in het gebed en smeekt God dat toch geen hunner de eeuwigheid onbereid zou ingaan. Het schip was nu geheel aan de golven prijsgegeven en

dreef daar ontredderd over de woedende baren. Geen ster flikkerde aan den hemel; de maan was verscholen achter de dikke zwarte wolken en slechts de bliksem verlichtte het akelig tooneel. De geschiedenis van Paulus schipbreuk werd nu voorgelezen, en evenals Paulus vermaande de heer W. zijne reisgenooten om goeden moed te houden en bij den Heer eene uitkomst tegen den dood te zoeken. De nood was hoog, zeer hoog gestegen, maar had nog het toppunt niet bereikt. Een der matrozen, die weder in het ruim van het schip was gegaan, om te onderzoeken of daar alles nog in orde was, deed ieder het hart van schrik verstijven door het geroep van: een lek, een lek! De zucht naar zelfbehoud spoorde iedereen aan om te doen wat mogelijk was, ja zelfs het onmogelijke werd beproefd. Het water stroomde het schip binnen, zoodat nu aan alle zijden het gevaar dreigde. De storm wordt voor een oogenblik vergeten en aller gedachte bepaalt zich bij het nieuwe gevaar, dat hen dreigt. Met alle kracht wordt gepompt; maar wat zou het baten! Toch gaat men voort, en het besef van het gevaar geeft bovenmenselijke kracht. Het is iedereen evenwel duidelijk, dat dit een nutteloos werken is; maar zij houden toch niet op, — indien zij slechts het schip eenige uren langer boven water konden houden, dan was er toch meer kans van redding. Vanwaar — daar dacht men niet aan. Zij vestigden hunne hoop op het aanbreken van den dag; misschien bracht het licht redding aan. Reeds ruim twee uren lang is er gepompt, maar alle moeite is vruchteloos. Het water stijgt al hooger en hooger.

Een halfuur later evenwel bespeurt men dat het water niet meer rijst, nog een half uur en het daalt, men wint; hoe is het mogelijk? Men werkt voort en ja, waarlijk het water daalt al meer en meer, en toen het morgenlicht doordrong was het water zoo goed als geheel uit het schip verwijderd. Dat dreigend gevaar was dus afgewend, en met het daglicht scheen er ook licht in den donkeren toestand der reizigers te komen. De storm werd minder hevig; wel werd het schip nog sterk geslingerd, maar die vreeselijke rukwinden hadden opgehouden; wel kookte de zee nog steeds voort, maar dat was de nawerking van den storm, de storm zelf was voorbij. Dankbaarheid vervulde het hart van den heer W., die allen vermaande, met hem hunnen dank aan God te betuigen. Hij knielde neder, dankte God vurig voor de aanvankelijke redding en beval zich en zijne medereizigers met geloofsvertrouwen in Gods genadige hoede aan. Met een verlicht hart stond men op, en besloot te doen wat noodig was in hun toestand. Voor 't oogenblik waren zij buiten gevaar, maar wat zouden de uren, die volgen zouden, opleveren? Het schip was geheel ontredderd, masten, zeilen en touwwerk alles was stukgeslagen of vernield; het roer werd gemist, en het lek! Hoe was 't mogelijk dat men het water uit het schip had kunnen pompen, daar er toch een lek was en niemand dat had gestopt? In de eerste opwelling van vreugde had niemand er aan gedacht; dadelijk evenwel gaan er eenige matrozen naar beneden en wat zien zij — het lek is gestopt. Een stuk hout was door den golfslag zoo vast in het lekgat gedron-

gen dat het er tot nu toe was ingebleven. Daardoor had men het water uit het schip kunnen pompen, en hoewel er nu nog steeds een kleine hoeveelheid water doordrong, had men toch door het stuk hout het water zoo goed als geheel kunnen verwijderen. De ruwe maar ronde zeelui staan getroffen. Zij zoeken geen oogenblik naar eene verklaring van hetgeen zij zien, maar aanstonds komen zij tot de overtuiging: »God heeft ons gered.» Snel klimmen zij naar boven en verhalen wat zij gezien hebben aan hunne makkers, die druk bezig zijn om het gebroken hout op te ruimen, terwijl anderen onderzoeken wat er van den inventaris van het schip nog bruikbaar is. Wat er in het hart van den heer W. omging laat zich niet beschrijven. Ja, hij had een trouwen God, een uitredder uit gevaren, een verhoorder der gebeden, och, waarom wendde zich toch niet ieder tot dien trouwen Heer! 't Was voor hem eene zeer gepaste gelegenheid om aan te toonen, dat hij waarheid had gesproken toen hij had gezegd: »Wij hebben een God, die wonderen doet.» Het lek werd verder voorzien en nu hoopte men dat het schip nog eenige uren boven water zou kunnen blijven. Onmogelijk kon het langer de kracht der golven weêrstaan. Er moesten dus plannen worden beraamd, en men besloot zolang mogelijk op het schip te blijven, maar den tijd te gebruiken tot het samenstellen van een vlot om, wanneer de nood het eischte, nog op dat vaartuig hun geluk te beproeven. Zij moesten hiertoe overgaan, daar ook de booten waren weggeslagen. De matrozen zochten nu het hout bijeen en zetten zich aan het werk; de passagiers

onderzochten hunne bagage om hetgeen zij gaarne wilden redden af te zonderen, de proviand werd op het dek gehaald en alle maatregelen werden zoodanig genomen, dat men geheel gereed was het wrak te verlaten. Eindelijk was het vlot klaar, maar het was zoo klein dat het voor zoovele menschen slechts eene twijfelachtige redding aanbood; doch het uiterste moest worden beproefd en gewaagd.

Het plotseling geroep van: »land! land!» doet evenwel allen opspringen van vreugde. Ja, waarlijk in het verschiep zag men niet alleen land, maar de wind dreef het wrak juist in de richting, zoodat men hoop mocht koesteren dat land spoedig te zullen bereiken.

Eindelijk was men het land zoo dicht genaderd, dat eenige matrozen het waagden zich in zee te werpen om dat land zwemmend te bereiken. Het land werd door hen bereikt, en de plaats waar zij aankwamen bleek zeer geschikt te zijn voor de landing. Na hun onderzoek keerden zij naar het schip terug en verhaalden hun wedervaren. Nu besloot men dat de vrouwen zich op het vlot zouden begeven, om daarmede het land te bereiken, de proviand zou tevens daarop naar het land worden overgebracht. De mannen zouden zich te water begeven, om al zwemmende en wadende zich weder bij het gezelschap te voegen.

Toen dit plan was gemaakt ging men aanstonds tot de uitvoering over, en tegen het vallen van den avond was het gansche gezelschap op den oever verzameld en hadden de mannen reeds van het hout van het vlot eene noodhut opgeslagen. Voor eenige dagen waren zij genoegzaam van levensmiddelen voorzien en

zij waren sterk genoeg in aantal om zich tegen een mogelijken overval te verdedigen, zoodat hun toestand voor 't oogenblik bevredigend was; maar — wat zou de toekomst hun brengen? Toch was dankbaarheid het eenige, dat hunne harten moest vervullen, en toen zij des avonds God dankten en zijne bescherming in den naderenden nacht afsmeekten, was er niemand, die niet van harte in die dankzegging en in dat gebed deelde. Ook hij, die steeds den heer W. had bespot, was getroffen. Ook hem was het klaar en duidelijk dat God had gered, en hij had in het gedrag van den heer W. gezien wat geloofsmoed vermag. Hij sprak geen woord. De nacht werd rustig doorgebracht en de vermoeide en afgematte reizigers waren door den slaap verkwikt. Reeds vroeg in den morgen waren eenigen op den oever om te zien wat er van het wrak was geworden. Slechts hier en daar zagen zij nog een punt van een gebroken mast; de prachtige Megara was gezonken. Nu hoopte men slechts dat een schip het eiland zou voorbijkomen, en dat men gelegenheid zou hebben met zulk een schip de reis naar Oost-Indië voort te zetten. Twee dagen later werd hunne hoop reeds vervuld. Door het drijf hout opmerkzaam gemaakt bemerkte de bemanning van het schip »de Maria» spoedig de vlagjes, die op de kust van het eiland waren geplaatst, om de opmerkzaamheid van voorbijvarende schepen te trekken. Ook onze reizigers bevonden zich daar en trachtten op allerlei wijzen de aandacht op zich te vestigen. Een schot van »de Maria» was het teeken dat zij begrepen

waren. Sloepen werden uitgezet en de reizigers waren weldra aan boord van »de Maria» overgebracht. De reis naar Indië werd nu zonder ongelukken voortgezet. Het was avond toen het schip op de reede van Batavia aankwam. Den volgenden dag zouden zij, die zoovele gevaren hadden doorgestaan, maar die ook zoo sprekende bewijzen van Gods vaderzorg hadden ondervonden, van elkander scheiden. Nu kwam de reiziger, die in den laatsten tijd den heer W. had ontweken, tot hem, en sprak zijn leedwezen uit over alles, waarmede hij hem had gegriefd en deelde hem mede dat zijn hart onrustig was, want dat hij gevoelde dat de weg door hem tot nu toe bewandeld hem onmogelijk tot het ware geluk kon voeren. Een langdurig gesprek was hiervan het gevolg. Nog laat in den nacht zaten zij bijeen op het dek, en toen zij zich eindelijk ter ruste zouden begeven, baden zij tot God in den hemel, dat hij het werk door Hem begonnen, mocht willen voltooien. Het hart van den reiziger was gebroken; met tranen in de oogen beleed hij God zijne zonden en hij beloofde den heer W., dat hij het bijbeltje, dat hij toen van hem ten geschenke ontving, biddend en getrouw zou onderzoeken. Den volgenden dag ging het gezelschap uiteen, maar indien een der reizigers deze reis ten zegen was dan was het juist hij, die zich in den aanvang zoo vijandig had betoond. Jaren later ontmoette hij den heer W. weder, nu evenwel niet als zijn tegenstander, maar als zijn broeder in het geloof.

De verborgen kracht van het Woord Gods was in dezen zondaar openbaar geworden en jaren lang diende hij nu in het koninkrijk Gods.

NIEUWE VERHALEN VOOR ZONDAGSCHOLEN EN HUISGEZIN.

Eerste Serie.

EENE AANGENAME VERGISSING.
DE ZEGEN VAN DEN BLANKEN MAN.
HEBT UW NAASTEN LIEF ALS UZELF.
HET GESPAARDE DUBBELTJE.

DOOR

A. J. HOOGENBIRK.

Tweede Serie.

E. J. VEENENDAAL,
DE COLPORTEUR.

K. A. VAN LUMMEL,
DE SCHIPBREUK.

A. J. HOOGENBIRK,
EINDELIJK NOG GERED.
K. A. VAN LUMMEL,
HET KIND VAN DEN
DRONKAARD.

Derde Serie.

A. J. HOOGENBIRK,
DE VERLOREN ARMBAND.

P. VERGERS,
DE WEESKNAAP, OF DE
HEER ZORGT VOOR DIE HEM
LIEFHEBBEN.

J. E. GROENEVELT,
UITGAAN, OF DENGENEN,
DIE GOD LIEFHEBBEN
MOETEN ALLE DINGEN
MEDEWERKEN TEN GOEDE.
E. J. VEENENDAAL,
DE LAATSTE HARING.

Vierde Serie.

P. VERGERS,
MARTHA EN MARIA, OF HET
RIJKE EN HET
ZIGEUNER MEISJE.

A. J. HOOGENBIRK,
HET ONNOODIGE GEBED.

J. E. GROENEVELT,
DE LAMMERGIER, OF
HET LEVENDE VERJAARS-
GESCHENK.
A. J. HOOGENBIRK,
HOE EEN HYENA EEN MENSCH
REDDE.

Prijs van elk boekje f 0.15; 25 Ex. f 2.50.

Prijs van elke serie - 0.50.

10 Pakjes van 4 nummers - 4.—.